

УДК 338.32

Вакеріна А.В., здобувач освіти,
Будякова О.Ю., науковий керівник, к.е.н., доц.
Київський національний університет
технологій та дизайну

БІОЕКОНОМІКА ПІСЛЯ ВІЙНИ: НОВІ ТРАЄКТОРІЇ ДЛЯ СТАНОВЛЕННЯ УКРАЇНИ ТА ГЛОБАЛЬНОГО РИНКУ

Розвиток України після війни вимагає нового підходу до економічної моделі, в якій сучасні смарт-технології та біоекономіка виступають як ключові каталізатори інклюзивного економічного розвитку. Перехід до цифрової та зеленої економіки стає невід'ємною частиною перетворень у всьому світі. У цьому контексті біоекономіка стає важливим інструментом для забезпечення сталого розвитку України, пропонуючи нові можливості та відповідаючи викликам сучасності.

Біоекономіка забезпечує сталий розвиток завдяки захисту та ефективному використанню ресурсів, розвитку нових форм економічної діяльності, що зумовлює створення нових робочих місць, забезпечення зайнятості, зростання доданої вартості та сприяє перерозподілу доходів [1].

Біоекономіка – це виробництво, використання, збереження та відновлення біологічних ресурсів, включаючи пов'язані з ними знання, науку, технології та інновації, для забезпечення стійких рішень (інформації, продуктів, процесів та послуг) у всіх секторах економіки та між ними та забезпечення трансформації до сталої економіки [2].

Стратегії біоекономіки держав-членів ЄС [3] включають план дій щодо розвитку міжнародного співробітництва в галузі біоекономічних досліджень та інновацій для спільного вирішення глобальних проблем, таких як продовольча безпека та зміна клімату, постачання біомаси.

20 березня 2024 р. Європейська комісія прийняла другий Стратегічний план Рамкової програми Європейського Союзу з досліджень та інновацій «Горизонт Європа». План, оголошений на флагманських Днях досліджень та інновацій, визначає три ключові стратегічні напрями фінансування Європейським Союзом досліджень та інновацій на останні три роки Програми (2025-2027 рр.):

- зелений перехід;
- цифровий перехід;
- більш стійка, конкурентоспроможна, інклюзивна та демократична Європа.

Ці орієнтири спрямовані на вирішення ключових глобальних проблем, зокрема зміни клімату, втрати біорізноманіття, цифрового переходу та старіння населення [4].

Біоекономіка революціонізує підхід до використання біологічних ресурсів у сучасній економіці, сприяючи сталому розвитку та інноваційним рішенням. Суть біоекономіки полягає у використанні передових біотехнологій та біоматеріалів для оптимізації виробництва, енергетики та інших сфер господарства. Біоекономіка створює нові можливості для використання природних ресурсів та розвитку екологічно чистих технологій, що сприяє збереженню довкілля та покращенню якості життя.

Політика біоекономіки повинна базуватися на всіх аспектах сталості, зокрема, управлінні земельними та біологічними ресурсами в екологічних межах; сталості ланцюгів вартості та споживання; соціальній справедливості та справедливому переході.

Розвиток біоекономіки в Україні може сприяти покращенню якості життя населення, забезпечуючи доступ до екологічно чистих продуктів та екологічної енергії, а також створюючи нові можливості для розвитку сільських та малих міських територій.

Використання біотехнологій та відновлюваних джерел енергії (ВДЕ) може забезпечити Україні нові економічні можливості після військових дій, а також допоможе знизити залежність від імпорту та сприятиме створенню робочих місць. Таким чином, розвиток та використання ВДЕ є одним із інструментів протидії змінам клімату. Таким чином, вже сьогодні спостерігаються зміни у звичних підходах сільськогосподарського виробництва, викликані нестабільністю погодних паттернів, які також можуть спричинити ризики в галузі харчової безпеки. Є низка переваг ВДЕ для довкілля: вони невичерпні, не порушують екологічного балансу планети, несуть незрівнянно менші ризики для навколишнього середовища, не продукують викиди парникових газів і інших шкідливих речовин, а отже є більш безпечними для здоров'я людей.

Отже, після війни біоекономіка окреслює нові траєкторії для становлення України та глобального ринку. Україна може виступити важливим гравцем на світовому ринку органічної продукції та біоенергетики, використовуючи свій аграрний потенціал та інноваційні підходи до розвитку сільського господарства та біоенергетики.

Література

1. Будякова О.Ю. Біоекономіка як вектор інклюзивного економічного розвитку в формуванні людського капіталу. Цифрова економіка та економічна безпека. 2023. Випуск 9(09). С. 68-77. URL: <http://dees.iei.od.ua/index.php/journal/article/view/274> DOI: 10.32782/dees.9-12
2. International Advisory Council of the Global Bioeconomy Summit 2018. (2018). Communiqué: Innovation in the Global Bioeconomy for Sustainable and Inclusive Transformation and Wellbeing. URL: https://gbs2020.net/wp-content/uploads/2021/10/GBS_2018_Report_web.pdf

3. Олешко А. А., Будякова О. Ю. Європейські знання для сталої біоекономіки в Україні: навч. посіб. Київ: КНУТД, 2024. 156 с.

4. European Commission, Directorate-General for Research and Innovation, Horizon Europe strategic plan 2025-2027, Publications Office of the European Union, 2024, <https://data.europa.eu/doi/10.2777/092911>

УДК 338.32

Дмитренко А.С., здобувач освіти,
Будякова О.Ю., науковий керівник, к.е.н., доц.
Київський національний університет
технологій та дизайну

ІМПЛЕМЕНТАЦІЯ СМАРТ-ЕКОНОМІКИ: ДОСВІД СИНГАПУРУ

Смарт-економіка – це модель економіки, яка використовує передові технології, такі як штучний інтелект, Інтернет речей, блокчейн та хмарні обчислення, для підвищення економічної ефективності, інклюзивності та сталості. Вона має такі ключові характеристики, як інноваційність, цифровізація, персоналізація, гнучкість та сталий розвиток. Смарт-економіка постійно генерує нові подукти, послуги та бізнес-моделі, орієнтує економіку на індивідуальні потреби та вподобання, швидко адаптує до змін у попиті та технологіях, також вона прагне до економного використання ресурсів та захисту довкілля. Смарт-економіка стимулює економічне зростання за рахунок інновацій та підвищення продуктивності, створює нові робочі місця в таких сферах, як інформаційні технології, зелена енергетика та охорона здоров'я. Також вона допомагає країнам стати більш конкурентоспроможними на світовому ринку та покращує життя людей за рахунок кращого доступу до освіти, охорони здоров'я та інших послуг.

Сінгапур, в свою чергу, є прикладом країни, яка успішно інтегрує цю концепцію в свою економіку. Він є одним із світових лідерів у впровадженні «smart economy». Країна має чітку стратегію розвитку смарт-економіки, яка фокусується на: розвитку цифрової інфраструктури – інвестиція у розвиток 5G, створення доступу для всіх до високошвидкісного Інтернету; застосування ШІ та блокчейну – активна підтримка досліджень та розробок в галузі штучного інтелекту, використання новітніх технологій в різних сферах, таких як охорона здоров'я, транспорт, логістика, фінанси та державні послуги та інше.

Сінгапур є одним із світових лідерів у впровадженні концепції «розумних міст». Це місто-держава прагне використовувати технології для покращення життя своїх жителів у багатьох сферах.

Країна впроваджує новітні технології в транспортну систему, роблячи її більш безпечною та зручною. Вона активно тестує безпілотні автобуси,